

Seçere denince...

İlker Ünlü @ Şubat 2019

Şecereli üretimin önemini bilen pek çok köpek yetiştiricisi için seçere tanımı tek olsa da herkese aynı şeyi ifade etmediğini sıklıkla görmek can sıkıcı. Kimin ne anladığı ya da anlamayı kendine uygun gördüğüne göre seçere ya da şecereli köpekler hakkında duyduklarımız bizleri hayrete düşürmeye devam ediyor.

Seçere en basit tanımıyla safkan köpek üretiminde geriye dönük üç neslin kayıtlı olması demek. Bu temel tanıma bağlı olarak ilk anlamamız gereken en az üç nesildir köpeğiniz belirli bir ırk standardına göre üretiliyor olmasıdır. Kısaca eğer bir Alman Çoban Köpeği ise tüm yavrular Alman Çoban Köpeği, Akbaş ise tüm yavrular Akbaş çıkıyor anlamına geliyor. Seçere en basit haliyle size bunun garantisini verir. Tabii ki güvenilir bir kayıt organizasyonu tarafından kayıtları kontrol edilip tutuluyorsa.

Öte yandan seçere, sadece ardarda belgelendikleri için ortaya çıkan nesillerin otomatikman o ırkın en iyi örnekleri oldukları anlamına gelmez. Kısaca, aynı ırk içinde temsil ettikleri köpeklere bağlı olarak şu seçerenin bu seçereden farkı vardır.

Yetiştiricinin üretim programının kalitesine bağlı olarak şecerelerin temsil ettiği köpeklerin vaad ettikleri de değişiklik gösterecektir. Yani seçere kağıt değeri olarak kalitenin göstergesi değildir. Seçere kayıtlı köpeklerin o ırkın minimum kabul edilir standartlarını karşıladıkları anlamına gelir. Her hangi ırktan bir köpek sadece seçere sahip olduğu için bilmem kaç bin liralık satış rakamını garantilemez. Bu gerçekleşiyorsa satan kurnaz alan da yanlış yönlendirilmiş demektir.

Seçerenin tek başına kağıt olarak göklere çıkarılması demek bir işe başvurduğunuzda tüm CV'lerin otomatikman birbirine eş değer olduğu sonucuna varmakla aynı yanılgıyı içerir. Eğitim ve iş tecrübeniz nasıl sizi bekleme odasındaki diğer başvuranlardan ayırıyorsa bir köpeğin seceresindeki diğer köpeklerin fiziksel ve mental kalitesi de onları birbirinden ayırır.

Seçere artık kağıda dökülebilir bir şey tabii; ama iş köpekleri söz konusu olduğunda yüzyıllardır insanlar sadece görevini yerine getiren köpeklerin soyunu koruyarak da aslında aynı şeyi yapmış oluyorlardı. Bir çobanın Akbaş'ından istediği özellikler neyse,

bunu yerine getiren köpeklerin soyunu korumak suretiyle bunu tutarlı bir şekilde devam ettireceğini bilmesi gibi. Bu işte en basit haliyle seçere tutma yöntemidir.

Köpek ırklarının yöresellikten çıkıp küresel hale geldikleri günümüzde geleneksel olarak bir kan hattının sadece bireyin kendi hafızasına dayanarak korunduğu günler büyük ölçüde geçmişte kaldı. İnsanların güvenilir ve objektif bilgilerin yıllar boyu güvenle korunması için inşaa ettikleri seçere kayıt sistemi artık bizlere herhangi bir ırk adına dünyanın her yanında tutulmuş kayıtlara ulaşma imkanı sunuyor.

İşte bu seçerelerdeki köpeklerin kalitesine bakarak hangisinin ırk standardına en yakın bireyleri temsil ettiklerini görebiliyoruz.

Seceresindeki diğer köpekleri bireysel ya da onların da seceresindeki başka köpeklerin ırk tarihinde nasıl bir yer tuttıklarını tarama ve bu kan hattından bir yavru isteyip istemediğimiz sonucuna varabiliyoruz. Bir seçereye bakarak ve muhtemelen sosyal medyanın da yardımıyla o soydan gelen köpeklerin fiziksel kalitesini, zihinsel becerilerini ve duygusal sağlıklarını sorgulayabiliyoruz.

İşte bu seçereyi şu seçereden ayırma farkı da buradan başlıyor.

Seçeredeki köpeklerin;

- iskelet sağlıkları (ırkına bağlı olarak örneğin kalça yada dirsek röntgenleri),
- ırka ait genetik hastalıklara hangilerine karşı test edilip temiz çıkıp çıkmadıkları,
- karakterleri (ailesine özellikle de çocuklarla tavrı, stresli durumlara tepkisi, sahibiyle iletişimi ve itaati, görev bilinci vs) hakkında yaptığınız araştırmadan aradığınız cevapları alamıyorsanız o yetiştirici, dolayısıyla yetiştirme programında gözle görülür değişiklikler yapmayacaksa onun ürettiği yavrular sizin için doğru seçim değildir.

Secere ödevinizi iyi yaptıysanız kandırılma seçeneğinizi minimuma indirebilir. Bunlara rağmen hala aldığınız köpek heves ettiğiniz ırkın kaliteli bir örneği gibi davranmıyor hatta görünmüyorsa suçluyu aynada bulabilirsiniz.